

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2023-09-22

Diarienummer:
AMN-2023-00174

Handläggare:
Henrik Hamnquist Larsson

Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** uppdra till förvaltningen att omhänderta nämndens synpunkter på aktuell plan för att nå nämndmålet om max en procents vuxna biståndsmottagare, samt
2. **att** återkomma till nämnden i oktober med ett underlag för beslut.

Ärendet

Vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde 16 februari 2023 togs beslut om ett nämndmål som löper under hela mandatperioden:

Andelen Uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd ska minska och i slutet av mandatperioden ska andelen vuxna biståndsmottagare inte överstiga en procent.

Förvaltningen gavs i uppdrag att utarbeta en plan för att nå målsättningen.

Beredning

Ärendet har beretts av förvaltningen. Framtagandet av planen har tagit sin utgångspunkt i nämndens politiska plattform samt lärdomar från arbetet med tidigare 26-punktsplan för fler Uppsalabor i jobb 2019–2022.

Ärendet är gynnsamt ur ett barnperspektiv. Åtgärderna i planen förväntas bidra till att minska andelen barn i Uppsala som lever i familjer i behov av ekonomiskt bistånd.

Ärendet är gynnsamt ur ett jämställdhetsperspektiv. Nämndens arbete med planen förväntas bidra till ekonomisk jämställdhet genom att fler kvinnor blir självförsörjande via arbete eller studier.

Ärendet är gynnsamt ur ett näringslivsperspektiv. Nämndens arbete med planen förväntas bidra till näringslivets behov av kompetensförsörjning.

Föredragning

Ett jobb är en grund för individuell frihet. Därför är utgångspunkten att alla som kan jobba ska jobba. Fler barn ska se sina föräldrar gå till jobbet.

Arbetsmarknadsnämndens målmedvetna arbete ska göra detta möjligt.

Arbetsmarknadspolitiken ska byggas ut ytterligare – fler ska få chansen att komma in på arbetsmarknaden, insatser ska riktas mot dem med störst behov och kommunen ska öka närvaron i fler delar av Uppsala. För att skapa fler jobb krävs ett gott företagsklimat och att människors erfarenhet, kompetens och kunskap tas tillvara. I samverkan med kommunens näringsliv och föreningsliv ska integrationen stärkas och etableringstiden kortas. Vuxenutbildningen ska hålla hög kvalitet och bidra till att fler får chans till ett arbete.

Förvaltningen har tagit fram en plan med fyra målområden och 24 åtgärder för att minska andelen Uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd. Planen ska ses som en del av nämndens verksamhetsplan.

Framtagandet av planen har tagit sin utgångspunkt i nämndens politiska plattform samt lärdomar från arbetet med tidigare 26-punktsplan för fler Uppsalabor i jobb 2019–2022. De viktigaste lärdomarna från arbetet med 26-punktsplanen är

- att omvärldsfaktorer spelade en avgörande roll för att antalet försörjningsstödsstagare sjönk, samtidigt som det är rimligt att tro att förvaltningens insatser inom ramen för arbetet med planen såväl som den löpande verksamheten bidrog till minskningen
- att ett stärkt arbetsmarknads- och utbildningsfokus i hela verksamheten gjorde skillnad för att nå målet, exempelvis genom den utökade samverkan mellan förvaltningens avdelningar som utvecklades under mandatperioden.
- Att planen var ett slagkraftigt verktyg för nämndens politiker för att kommunicera verksamheten utåt och få insyn långt ner i styrkedjan. Planen hade emellertid kunnat vara ett mer effektivt styrmedel mot fyraprocentmålet om den hade formulerats mindre detaljerat och bestått av färre, mätbara, accepterade och realistiska mål som redan från början hade integrerats i verksamhetsplanen.
- Att några punkter var viktigare för att bidra till målet, så som heltidsplanering och ramtider inom sfi samt satsningen på extratjänster. Vissa områden är värda förnyat fokus, exempelvis insatser för målgruppen utrikesfödda kvinnor med låg etablering, unga vuxna med försörjningsstöd samt samarbetet med Arbetsförmedlingen.

Förvaltningen kommer att följa upp arbetet med planen månadsvis och informera nämnden om dess implementering och uppnådda resultat i samband med verksamhetsuppföljningen vid ordinarie delårs- och årsbokslut.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet för inte med sig några ekonomiska konsekvenser. Implementeringen av åtgärderna i planen förväntas minska kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 22 september 2023.
- Bilaga 1, Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Styrdokument

Datum:
2023-09-22

Diarienummer:
AMN-2023-00174

Handläggare:
Tuomo Niemelä, Robert Fahlén, Henrik Hamnquist Larsson

Mottagare: Arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott

Plan för 1000 fler uppsalabor i egenförsörjning

Innehåll

Politisk plattform	3
Målområden, åtgärder och indikatorer	4
1. Rusta arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och bidra till kompetensförsörjningen	4
2. Fler ska ha en egen försörjning.....	6
3. Utveckla samarbetet med näringsliv och arbetsgivare	8
4. Jämställt arbetsmarknadsinträde	10
Uppföljningsplan.....	11
Dokumenthistorik	12

Politisk plattform

”Ett jobb är en grund för individuell frihet. Därför är utgångspunkten att alla som kan jobba ska jobba. Fler barn ska se sina föräldrar gå till jobbet.

Arbetsmarknadsnämndens målmedvetna arbete ska göra detta möjligt.

Arbetsmarknadspolitiken ska byggas ut ytterligare – fler ska få chansen att komma in på arbetsmarknaden, insatser ska riktas mot dem med störst behov och kommunen ska öka närvaron i fler delar av Uppsala. För att skapa fler jobb krävs ett gott företagsklimat och att människors erfarenhet, kompetens och kunskap tas tillvara. I samverkan med kommunens näringsliv och föreningsliv ska integrationen stärkas och etableringstiden kortas. Vuxenutbildningen ska hålla hög kvalitet och bidra till att fler får chans till ett arbete.”

Vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde 16 februari 2023 togs beslut om ett nämndmål som löper under hela mandatperioden:

Andelen uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd ska minska och i slutet av mandatperioden ska andelen vuxna biståndsmottagare inte överstiga en procent.

Förvaltningen gavs i uppdrag att utarbeta en plan för att nå målsättningen.

Målområden, åtgärder och indikatorer

1. Rusta arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och bidra till kompetensförsörjningen

Arbetslöshet slår särskilt hårt mot grupper som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden. För att undvika att människor fastnar i långtidsarbetslöshet behövs insatser som rustar individer och synliggör vilken kompetens de har, oavsett om de har en formell utbildning eller andra erfarenheter. Vi behöver säkra ett flexibelt utbildningsutbud som motsvarar de kontinuerligt förändrade behoven på arbetsmarknaden. Vi behöver en uppsökande studie- och yrkesvägledning som är strategiskt inriktad mot de målgrupper som har störst behov av vägledning, samt informerar om möjligheten inom yrken där efterfrågan på arbetskraft är som störst.

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärden	Årtal
1. Utbildnings- och jobbcenter arbetar uppsökande för att nå arbetslösa som idag inte tar del av nämndens öppna verksamheter.	Fler arbetslösa tar del av insatser och aktiviteter som stärker deras ställning på arbetsmarknaden.	2023–2026
2. Arbeta aktivt och uppsökande för att elever och deltagare inom utbildnings- och jobbcenter ska erbjudas studie- och yrkesvägledning och information om studiefinansiering i syfte att fler vill läsa yrkesutbildning med fokus på bristyrken.	Fler söker bristyrkesutbildningar. Individen förbättrar sin ställning på arbetsmarknaden.	2023–2026
3. Utveckla samarbetet inom UJC mellan arbetsmarknad och vuxenutbildning i syfte att svenskspråksvaga deltagare ska kunna ta del av och tillgodogöra sig nämndens arbetsmarknadsinsatser.	Svenskspråksvaga deltagare erbjuds insatser som förbättrar språkinläring och samtidigt kortar vägen till egen försörjning.	2023–2024
4. Bredda utbudet av insatser i samarbete med civilsamhället i syfte att nå personer med betydande svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden.	Insatser och aktiviteter görs mer tillgängliga för biståndsmottagare med betydande svårigheter som stärker deras ställning på arbetsmarknaden.	2023–2026
5. Utveckla nya insatser och arbetsmetoder riktade till personer med betydande svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden med hjälp av extern finansiering.	Effektivare arbete med personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.	2023–2026
6. Arbeta förebyggande med ungdomar och unga vuxna och erbjud ungdomssamtal till samtliga ungdomar 17–19 år i familjer med ekonomiskt bistånd.	Ungdomar som växer upp i familjer med försörjningsstöd hittar andra och långsiktiga vägar till egen försörjning.	2023–2026

Tabell 1. Nämndens åtgärder till målområde 1.

Indikatorer målområde 1	2022	Mål	Källa
Andel arbetssökande som är inskrivna på UJC-A den sista varje månad och som den senaste månaden har haft en insats.			
Kvinnor			
Män			
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel i procent			
Kvinnor			
Män			
Antal antagna till yrkesutbildningar (mot bristyrken) som tillhör prioriterade grupper			
Kvinnor			
Män			

Tabell 2. Nämndens indikatorer till målområde 1.

2. Fler ska ha en egen försörjning

Tid, motivation och tilltron till individens förmåga är avgörande faktorer för att både förebygga och bryta ett långvarigt biståndsmottagande. Genom att effektivisera förvaltningens interna processer skapas utrymme för personliga möten och individens väg från bistånd till arbete kan förkortas. Ett arbetsmarknadsinträde med stöd av en subventionerad anställning är gynnsamt för individens utveckling och har även positiva effekter på nyanländas arbetsrelevanta lärande, som till exempel kunskaper i svenska. Arbetsmarknadsanställningar är förvaltningens egna subventionerade anställningar. För att öka andelen som går från subventionerad till reguljär anställning behöver uppföljning ske och stöd erbjudas under hela anställningsperioden. Alla människor kan inte försörja sig genom arbete. I sådana situationer behöver nämnden tillsammans med den enskilde försöka hitta andra och långsiktiga lösningar på försörjningsproblemen, exempelvis via ersättningar från socialförsäkringssystemet. Arbetsförmedlingens reformering medför att kommunen har fått en mer begränsad roll inom arbetsmarknadspolitiken. Allt fler arbetslösa, även personer med ekonomiskt bistånd och som står långt från arbetsmarknaden, ska erbjudas stöd via Arbetsförmedlingens fristående aktörer och upphandlade insatser. Kommunens framtida roll i arbetsmarknadspolitiken behöver förtydligas.

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärden	Årtal
7. Fullt ut nyttja tillgängliga medel för subventionerade anställningar samt arbeta för att öka övergången från arbetsmarknadsanställning till reguljär anställning.	Fler deltagare inom arbetsmarknadsverksamheten erhåller en varaktigt hållbar försörjning.	2023–2026
8. Med utgångspunkt i kommunens överenskommelse med Arbetsförmedlingen arbeta för ett aktivare samarbete runt de individer som är inskrivna vid myndigheten.	Fler arbetslösa biståndsmottagare tar del av insatser från Arbetsförmedlingen eller från kommunen.	2023–2026
9. Utred möjligheten att för personer med långvarigt biståndsbehov erbjuda beredskapsanställningar enligt modell från Karlskrona kommun. ¹	Fler arbetslösa med långvarigt ekonomiskt bistånd erhåller en anställning hos privata arbetsgivare.	2023–2024
10. Arbeta för att fler personer ska få tillgång till sjukersättning eller annat rättmätigt stöd.	Individer med varaktigt nedsatt arbetsförmåga erhåller en hållbar försörjning.	2023–2026
11. Alla som uppbär ekonomiskt bistånd ska ha en aktuell planering med fokus på egen hållbar försörjning. Förvaltningen ska sträva efter att samordna planeringen utifrån den enskildes behov.	Tätare uppföljningsmöten mellan socialsekreterare och biståndsmottagare. Mer träffsäkert stöd kortar tiden till egen försörjning.	2023–2026
12. Snabb aktivering, från ansökan till insats, för alla arbetslösa biståndsmottagare.	Färre individer i behov av långvarigt ekonomiskt bistånd.	2023–2026
13. Uppvakta regeringen i syfte att få klargörande om kommunens framtida roll inom arbetsmarknadspolitiken.	Tydligare ansvarsfördelning och därmed förbättrat samarbete mellan stat och kommun inom arbetsmarknadspolitiken.	2024

Tabell 3. Nämndens åtgärder till målområde 2.

¹ Beredskapsanställningar är ett arbetssätt där kommunen skjuter till mellanskillnaden mellan lönesubventionen (exempelvis nystartsjobb) och den totala lönekostnaden.

Indikatorer målområde 2	2022	Mål	Källa
Antal arbetsmarknadsanställningar			
Kvinnor			
Män			
Antal biståndsmottagare med försörjningshinder 'Sjukskriven med läkarintyg'			
Kvinnor			
Män			
Antal unga med ekonomiskt bistånd (19-24 år)			
Kvinnor			
Män			
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel i procent			
Kvinnor			
Män			

Tabell 4. Nämndens indikatorer till målområde 2.

3. Utveckla samarbetet med näringsliv och arbetsgivare

Samverkan med näringsliv och arbetsgivare är avgörande för nå förvaltningens mål. Därför behöver vi arbeta än mer strategiskt, samordnat och systematiskt med arbetsgivarkontakter. Vi behöver förstärka kunskapen om arbetsgivarnas och medborgarnas behov, samt arbetsmarknadens utveckling. Kunskapsplattformen är nödvändig för att säkerställa att de insatser vi genomför är lämpliga och bidrar till nå vår målsättning. Vi behöver särskilt tydliggöra och möta arbetsgivarnas behov för att underlätta kompetensförsörjningen, kommunens förmåga till tillväxt och ökad sysselsättning. Nämnden ska tillsammans med övriga aktörer bygga vidare på befintliga goda exempel så som "En god investering" och Företagslabbet för ökat egenföretagande och en mer inkluderande arbetsmarknad.

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärden	Årtal
14. Verka för att satsningen Företagslabbet blir en permanent verksamhet och särskilt stötta egenföretagande bland kvinnor.	Fler arbetslösa får kunskap om företagandets villkor och ökade drivkrafter att starta eget företag.	2023–2026
15. Utveckla samarbetet med det privata näringslivet, civilsamhället och kommunens näringslivsenhet för praktik- och apl-platser ² , fler arbetstillfällen och en mer inkluderande arbetsmarknad.	Uppsalabor som idag står utanför arbetsmarknaden ska kunna finna ett arbete och arbetsgivare kan nå efterfrågad kompetens.	2023–2024
16. Genomföra en pilotsatsning med språkstödande insatser riktade till arbetsplatser.	Bättre förutsättningar för arbetsgivare att erbjuda anställning eller praktik till arbetslösa med låga svensk-kunskaper samt förbättrade språkkunskaper för befintlig personal.	2023–2024
17. Medverka till att forum för samarbete mellan kommunen och Arbetsförmedlingens upphandlade leverantörer skapas.	Förbättrat samarbete med privata/fristående aktörer.	2023–2024
18. Inventera var de framtida jobben finns i Uppsala och i mälardalsregionen och utforma nämndens insatser och utbildningar för att möta behoven.	Vuxenutbildningens utbud anpassas efter nuvarande och framtida kompetensbehov. Fler med kort tidigare utbildning i egen försörjning.	2023–2024
19. I samarbete med upphandlingsenheten verka för att kommunkoncernen bättre utnyttjar de möjligheter som finns för kommunen att ställa sociala sysselsättningskrav vid upphandlingar.	Fler utgångar till arbete för nämndens målgrupper.	2023–2026

Tabell 5. Nämndens åtgärder till målområde 3.

Indikatorer målområde 3	2022	Mål	Källa
-------------------------	------	-----	-------

² Arbetsplatsförlagt lärande (apl) innebär att hela eller delar av kurser i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller komvux genomförs på en eller flera arbetsplatser.

Antal språkgivande insatser hos privata arbetsgivare av totalt antal språkstödjande insatser på samtliga arbetsplatser

---

Kvinnor

Män

Antal elever som fullföljer kommunal yrkesutbildning

Kvinnor

Män

Tabell 6. Nämndens indikator till målområde 3.

4. Jämställt arbetsmarknadsinträde

Arbetsmarknaden i Sverige är inte jämställd. Kvinnor arbetar i högre grad deltid, har högre sjukfrånvaro, tar ut en betydligt större andel av föräldrapenningen och har även huvudansvaret för det obetalda hemarbetet. Detta medför stora negativa konsekvenser för såväl individen, samhället som för jämställdheten i stort. Frånvaron från arbetsmarknaden leder bland annat till att kvinnor halkar efter i löneutvecklingen, får lägre inkomster och lägre pension. Arbetsmarknadsinträdet behöver bli mer jämställt.

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärden	Årtal
20. Erbjud samordnade insatser för utrikesfödda kvinnor med kort tidigare utbildning.	Ökat arbetsmarknadsdeltagande för utrikesfödda kvinnor med kort tidigare utbildning	2023–2026
21. Prioritera ensamstående kvinnor med barn vid tilldelning av arbetsmarknadsanställning.	Färre barnfamiljer i behov med ekonomiskt bistånd.	2023–2026
22. Säkerställ att kvinnor och män möts av samma förväntningar och krav på att försörja sig själv, men också ges likvärdiga möjligheter till stöd från förvaltningens sida.	Mer jämställt arbetsmarknadsinträde.	2023–2026
23. Arbeta med hela hushållet, och samverka med övriga aktörer utifrån behov, vid planering av utbildning och insatser.	Förbättrade förutsättningar för individen att tillgodogöra sig nämndens insatser.	2023–2026
24. Verka för att Arbetsförmedlingen fördelar platser till arbetsmarknadsutbildningar jämställt.	Fler arbetslösa kvinnor tar del av arbetsmarknads-utbildningar.	2023–2026

Tabell 7. Nämndens åtgärder till målområde 4.

Indikatorer målområde 4	2022	Mål	Källa
Antal deltagare som läst sfi studieväg 1 och som avslutas från arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier			
Kvinnor			
Män			
Antal i långvarigt ekonomiskt bistånd (10–12 mån) med försörjningshinder arbetslöshet som får en arbetsmarknadsanställning			
Kvinnor			
Män			
Andel sfi-elever på studieväg 1 och 2 som klarar studierna inom ramtid.			
Kvinnor			
Män			

Tabell 8. Nämndens indikatorer till målområde 4.

Uppföljningsplan

Förvaltningen kommer att följa upp arbetet med planen månadsvis och informera nämnden om dess implementering och uppnådda resultat i samband med verksamhetsuppföljningen vid ordinarie delårs- och årsbokslut.

Dokumenthistorik

Du kan ändra rubrikerna i tabellen eller ta bort hela avsnittet.

Version	Utförda förändringar	Skapat datum	Skapad av	Godkänt datum	Godkänd av
1.0		2023-09-15	Henrik H-L	ÅÅÅÅ-MM-DD	